

Projektstart:
1. januar 2013

Projektafslutning:
31. december 2013

Projektets formål

Formålet med projektet er at inspirere landmænd til at se mulighederne i nye værdikæder og udvikling af nye forretningsområder. Projektets formål er endvidere at understøtte og udvikle samarbejdet mellem landmænd, myndigheder og forbrugere for derigennem at afdække, hvordan indtjeningsgrundlaget og udviklingsmulighederne hos landmændene kan styrkes gennem en udvikling af nye forretningsområder.

Projektets aktiviteter og resultater

På baggrund af 5 forsøgsplaner er der blevet anlagt 31 markforsøg, hvis hovedkonklusioner gengives i det følgende.

1. Landmanden som producent af konsum- og nicheafgrøder

1.1. Forbedring af dyrkningsprocessen for brødhvede af vinterhvede

Der er i markforsøg afprøvet forskellige gødskningsstrategier i vinterhvede til brød for at optimere dyrkningssikkerhed og kvalitet. Årets forsøg har vist, at det væsentligste for kvaliteten af brødhveden er gødningsmængden. Fordelingen har mindre betydning. Dog kan proteinindholdet hæves lidt med en sen gødskning.

1.2. Forbedring af dyrkningsprocessen for havre til gryn

Der er gennemført fire markforsøg med svampebekæmpelsesstrategier i havre til gryn. Der er kun opnået beskedne merudbytter, og der er også fundet lave forekomster af toksiner. Dog er mængden af HT-2 toksin reduceret med 42 pct. i et enkelt af forsøgene.

2. Landmanden som energileverandør

2.1. Forbedring af dyrkningsprocessen på baggrund af halmudbyttmålinger i vinterhvede

I sortsforsøg er der målt halm- og kerneudbytte i et bredt udsnit af de vinterhvedesorter, der er i afprøvning i sortsforsøgene. Målingerne har vist en variation i halmudbyttet i de afprøvede sorter fra 50,2 hkg pr. ha til 59,3 hkg pr. ha. Det er således muligt at øge halmudbyttet via sortsvalget.

2.2. Forbedring af dyrkningsprocessen for gødskningsstrategien i vinterhvede med henblik på at maksimere halmudbyttet

Der er i markforsøg afprøvet fem forskellige gødskningsstrategier med henblik på at maksimere det samlede udbytte af kerne og halm i to typesorter af vinterhvede. Forsøgene har vist sortsforskelle i reaktionen på tidlig kvælstoftildeling. Forskellene er dog ikke statistisk sikre.

2.3. Udvikling af model, der kan begrunde valg mellem forskellige typer flerårige energiafgrøder

Der er udarbejdet en rapport, hvor erfaringer fra praksis er sammenstillet, så landmænd og rådgivere har en beslutningsmodel for dyrkning af flerårige energiafgrøder.

3. Landmanden som naturforvalter

3.1. Udvikling af koncept for naturpleje, således at plejen sker både økonomisk og naturmæssigt optimalt

Der er i projektet formidlet viden om barrierer, der har en del af skylden for, at der mangler landmænd til at udføre naturpleje. Det drejer sig blandt andet om økonomi, regler og praktiske hensyn, når pleje af naturarealer tilrettelægges. Der er givet eksempler på økonomien i naturpleje. Derudover er det vurderet, hvilke typer dyr og racer der er egnede til at pleje forskellige typer af naturarealer. Endelig er afsætningsmulighederne for naturkød belyst.

3.2. Værktøjskasse til landmænd, der overvejer at gå ind i et vådområdeprojekt

Der er udviklet en "Ådalspakke". Pakken indeholder en række artikler om de forhold, landmænd og konsulenter skal have med i overvejelserne, før en bedrift eventuelt skal gå ind i et vådområdeprojekt. "Ådalspakken" indeholder blandt andet artikler om følgende emner: Reglerne for vådområder, tilskudsmuligheder, økonomiske fordele og ulemper ved deltagelse i vådområdeprojekter, skatteregler ved deltagelse i vådområder samt landmandens muligheder for

øget indtjening ved indgå aftaler om kontrolleret oversvømmelse af arealer som alternativ til oversvømmelse af byområder. Endelig er der udarbejdet en mini-barriereundersøgelse til at belyse de udfordringer, der kan opstå i forbindelse med etablering af vådområder.

Forventede effekter

De opnåede forsøgsresultater vil blive udnyttet af landmænd og konsulenter ved optimering af dyrkning af brødhvede og havre, og resultaterne kan således medvirke til at øge dyrkningen af kvalitetskonsumafgrøder. Projektet har tilvejebragt et beslutningsgrundlag for den enkelte landmand og dennes rådgiver for at vurdere, om der er basis for at udvikle nye forretningsområder på bedriften inden for konsum- og nicheafgrøder, energiproduktion og naturforvaltning. Formålet med disse forretningsområder er at gøre den økonomiske situation mere stabil og robust.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Projektets samlede resultater er blevet afrapporteret via Videncentret for Landbrugs hjemmeside – (under menupunktet "om Videncentret" > støttet af afgiftsfonde). Desuden findes resultaterne på www.landbrugsinfo.dk og i Oversigt over Landsforsøgene 2013 samt på www.sortinfo.dk.

Projektansvarlig

Chefkonsulent Jon Birger Pedersen, tlf.: 87 40 54 28, e-mail: jbp@vfl.dk
Landskonsulent Lars Bonde Eriksen, tlf.: 87 40 54 28, e-mail: lbe@vfl.dk
